

Agnieszka Szczaus
Uniwersytet Szczeciński

Teksty naukowe i techniczne doby średniopolskiej jako źródło badań historycznojęzykowych

W dobie średniopolskiej nastąpił rozkwit piśmiennictwa polskiego, na co wpłynęły różnorodne czynniki, m.in. takie, jak: przeobrażenia społeczne, wzrost w XVI wieku rangi mieszczaństwa, wydarzenia religijne, zwłaszcza reformacja i kontrreformacja, rozwój nauki i techniki, w tym także drukarstwa, rozwój szkolnictwa, wzrost liczby osób umiających czytać i zainteresowanych tekstem drukowanym [Klemensiewicz 1974: 215–285; Walczak 1999: 120–132]. W porównaniu z okresem staropolskim nastąpił nie tylko ilościowy przyrost piśmiennictwa polskiego, ale także jego zmiana jakościowa: powstawały teksty znacznie bardziej zróżnicowane tematycznie, dotyczące wielu dziedzin życia, mieszczące się w różnych odmianach polszczyzny. Grupą tekstów, która w XVI i XVII wieku niezwykle dynamicznie się rozwijała, były prace z zakresu szeroko pojętej nauki i techniki. Należy oczywiście pamiętać, że językiem nauki w XVI, XVII czy jeszcze w 1. połowie XVIII wieku była łacina, zaś powstające polskojęzyczne prace dotyczące nauki i techniki z dzisiejszego punktu widzenia miały raczej charakter tekstów popularyzatorskich, popularnonaukowych niż *stricto* naukowych [por. Klemensiewicz 1974: 433]. Niemniej jednak są to pierwsze polskojęzyczne teksty, których podstawowym celem było dzielenie się z czytelnikiem wiedzą o charakterze naukowym. Na przykładzie tychże tekstów możemy obserwować początki kształtowania się polskiego stylu naukowego.

Jak duża i różnorodna była to grupa tekstów, daje nam wyobrażenie nawet pobieżny przegląd piśmiennictwa tego okresu. Są to prace z takich dziedzin¹,

---

1 W poniższym przeglądzie pomijamy prace z zakresu prawa (np. *Porządek sądów* Bartłomieja Groickiego, 1553), które jednocześnie przynależą do stylu naukowego, ale też do stylu urzędowego.

jak: astronomia i meteorologia (np. *Kometa z przestrogi niebieskiej* Andrzeja Żędzianowskiego, 1619, *Kometa to jest pogroźka z nieba* Mateusza Bembusa, 1619, *Horographia albo godzinnik* Stanisława Słowakowica, 1680); ekonomia i gospodarstwo wiejskie (np. *Księgi o gospodarstwie* Piotra Krescentyna, 1542, *Gospodarstwo* Anzelma Gostomskiego, 1588, *Ziemiańska generalna oekonomika* Jana Kazimierza Haura, 1679, *O sprawie, sypaniu i rybieniu stawów* Olbrychta Strumieńskiego, 1573); architektura i budownictwo (np. *Krotka nauka budownicza* przypisywana Łukaszowi Opalińskiemu, 1659, *Architekt polski* Stanisława Solskiego, 1690, uwagi o budownictwie znajdujemy też w przywołanych powyżej pracach z zakresu ekonomii); filologia (traktaty ortograficzne, takie jak: *Ortografia polska* Stanisława Murzynowskiego, 1551, *Nowy charakter polski* Jana Januszowskiego, 1594; komentarze filologiczne zamieszczane w przekładach Biblii, np. w *Biblii* Jakuba Wujka, 1599; polskojęzyczne gramatyki, np. *Klucz do polskiego i niemieckiego języka* Jeremiasza Rotera, 1616, *Goniec gramatyki polskiej* Macieja Dobrackiego, 1668; liczne leksykony tego okresu, od XVI-wiecznych trójjęzycznych niemiecko-lacińsko-polskich słowniczków Franciszka Mymera, 1528, czy Jana Murmeliusza, 1528, poczynając, na leksykonach Grzegorza Knapkiego, 1643, Piotra Daneta i Franciszka Koli, 1743, czy Michała Abrahama Troca, 1764, kończąc); geografia (np. *Polskie wypisanie dwojej krainy świata* Macieja Miechowity, 1535, *Wszystkiej liflanckiej ziemie [...] opisanie* Marcina Kwiatkowskiego, 1567); geometria i arytmetyka (np. *Algorytm* Tomasza Kłosa, 1538, *Geometria* Stanisława Grzepskiego, 1566, *Nowy sposób arytmetyki* Jana Andrzeja Gorczyzna, 1647, *Geometra polski* Stanisława Solskiego, 1683–1686); historia (np. *Kronika wszystkiego świata* Marcina Bielskiego, 1551, *Kronika polska, litewska, żmudzka i wszystkiej Rusi* Macieja Strykowski, 1582, *Początek i progres wojny moskiewskiej* Stanisława Żółkiewskiego, 1611); medycyna, farmacja i zielarstwo (np. *Gadki z pisma... filozofa Arystotela* Andrzeja Glabera, 1535, *Lekarstwa doświadczone* Marcina Siennika, 1564, *Cieplice* Wojciecha Oczki, 1578, *O ziołach i mocy ich* Stefana Falimirza, 1534, *Zielnik* Szymona Syreńskiego, 1613); muzyka (*Tabulatura muzyki* Jana Andrzeja Gorczyzna, 1647, *Gramatyka muzyczna* Mikołaja Dyleckiego, 1675); pedagogika (np. *Książki o wychowaniu dzieci* Erazma Glicznera, 1558, *Książeczki rozkoszne* Marcina Kwiatkowskiego, 1564) czy wojskowość (np. *Archelija* Diega Uffana, 1643, *Piechotne ćwiczenie* Błażeja Lipowskiego, 1660). Ponadto do grupy tekstów naukowych należy włączyć encyklopedie gromadzące wiedzę z różnych dziedzin, tj. *Informację matematyczną* Wojciecha Bystrzonowskiego (1743) i *Nowe Ateny* Benedykta Chmielowskiego (1745–1746), oraz pierwsze polskojęzyczne czasopismo określane mianem czasopisma półuczynego (na wzór niem. *hal-*

begelehrte), tj. „Nowe Wiadomości Ekonomiczne i Uczone” (1759–1761) redagowane przez Wawrzyńca Mitzlera de Kolof.

Jest to zatem olbrzymia grupa tekstów² reprezentująca naukową (a dokładniej: popularnonaukową) odmianę polszczyzny – niezwykle ważną z punktu widzenia rozwoju języka, na co wskazuje m.in. fakt, że uwzględniają ją wszystkie klasyfikacje odmian językowych [por. Starzec, Biniewicz 1995: 397], choć bywa określana różnie: język naukowy, język nauki, język tekstu naukowego lub styl naukowy.

Co jednak znamienne, teksty należące do tej grupy stały się przedmiotem analiz językoznawczych stosunkowo późno, bo właściwie większe zainteresowanie nimi nastąpiło dopiero w latach 70. XX wieku [por. Starzec, Biniewicz 1995: 398]. W ostatnich latach można jednak obserwować znaczący wzrost zainteresowania językoznawców tekstami naukowymi (czy popularnonaukowymi), także tymi dawnymi, pochodzącymi z wieków XVI czy XVII.

Przegląd prac językoznawczych poświęconych dawnym tekstom naukowym pozwala zauważyć, że spośród wymienionych powyżej grup największym zainteresowaniem badaczy cieszyły dawne leksykony. I tak słowniczkom opracowanym i wydany w XVI wieku przez Murmelisza czy Mymera poświęciły uwagę m.in. Elżbieta Kędelska [1979, 1982, 1986], Zofia Cygal-Krupowa [1979] oraz Wanda Żurowska-Górecka [1979]. Z kolei słownikiem Kalepina interesowała się Irena Żwak [1977, 1978, 1984]. O rękopiśmiennym słowniku Bartłomieja z Bydgoszczy pisali: Janusz Siatkowski [1979], Irena Kwilecka [1972], Hanna Popowska-Taborska [1972, 1979], Irena Kwilecka wspólnie z Hanną Popowską-Taborską [1977], Arleta Łuczak [1993] oraz Elżbieta Kędelska [1978, 1989]. Ta ostatnia autorka analizowała ponadto XVI-wieczne leksykony Mączyńskiego, Piotra Artomiusza czy Mikołaja Volckmara [Kędelska 1986, 1995, 1989/1990, wyd. 1991, 1991/1992, 1993ab]. Z wymienionych tu XVI-wiecznych słowników, największą uwagę badaczy cieszył się leksykon Mączyńskiego, który (oprócz Kędelskiej) badali także: Zenon Klemensiewicz [1964], Władysław Antoni Drapella [1958, 1959], Tadeusz Skulina [1959], Władysław Kuraszkiewicz [1981, 1984, 1986ab], Krystyna Krycińska [1970], Krystyna Długosz-Kurczabowa [1977], Leszek Moszyński [1980], Maria Karpluk [1989], Halina Wiśniewska [1991/1992] czy Agnieszka Szczaus [2008b].

2 Przywołanie kompletnego zestawu tekstów doby średniopolskiej reprezentujących styl naukowy przerosłoby ramy niniejszego artykułu. Wykazy prac, które możemy włączyć do piśmiennictwa naukowego i technicznego, zamieszczają np.: Mieczysław Bąk [1984: 165–175], Jerzy Biniewicz [2002b: 319–320], Bogdan Walczak [1999: 125–126, 184–190], Jadwiga Waniakowa [2003a: 170–179], Karol Estreicher [1894] i in.

XVII-wieczny leksykon Knapiusza analizowali: Jadwiga Puzynina [1955, 1956, 1961], Franciszek Bielak [1968] i Krystyna Siekierska [1992a]; słownik Piotra Lodereckera badała Teresa Zofia Orłoś [1979ab], zaś słownik Konstantego Szyrwidą – Józef Reczek [1980]. Z kolei słowniki powstałe w 1. połowie XVIII wieku, tj. leksykon Piotra Daneta i Franciszka Koli oraz słownik Michała Abrahama Troca, omawiali Zenon Leszczyński [1986], Anna Bochnakowa [1992], Krystyna Siekierska [1992a] i Aleksandra Iwanowska [1986, 1991]. Badacze analizowali przede wszystkim zasób leksykalny poszczególnych słowników, wskazywali na obecność w tychże leksykonach zapożyczeń (bohemiizmów, łacynizmów, germanizmów, rutenizmów), potocyzmów, gwaryzmów i regionalizmów, terminów z różnych dziedzin czy osobliwości leksykalnych. Ponadto omawiali cechy fleksyjne wyrazów obecnych w leksykonach oraz budowę słowotwórczą wyrazów derywowanych, badali także sposób konstruowania haseł słownikowych i zasady budowania definicji.

Drugą grupą dawnych prac naukowych cieszących się znacznym zainteresowaniem językoznawców były teksty dotyczące szeroko pojętej medycyny i farmacji. Zielnikom, poradnikom medycznym i podręcznikom anatomii poświęcili uwagę Mieczysław Basaj [1962], Franciszek Sławski [1968ab], Jan Szostak [1977ab], Felicja Wysocka [1979, 1980, 1994, 2007], Jerzy Matusiak [1988], Krystyna Siekierska [1992b], Teresa Friedelówna [1992, 1994], Halina Wiśniewska [1991, 1991/1992], Jolanta Migdał [1999, 2002], Lucyna Agnieszka Jankowiak [2000, 2005, 2006] czy Jerzy Reymond [2009].

Prace doby średniopolskiej z zakresu geometrii i arytmetyki stały się obiektem badań Edwarda Stamma [1935, 1936], Zofii Pawlikowskiej [1964, 1965, 1966/1967, 2004], Krystyny Siekierskiej [1976, 1992b] oraz Jerzego Biniewicza [1994a, 1996, 1998, 2002a, 2010]. Z kolei podręcznikom do muzyki uwagę poświęcił Grzegorz Dąbkowski [1991, 2010], zaś podręcznikom do gramatyki Andrzej Koronczewski [1961], Przemysław Zwoliński [1988] i Magdalena Jankowska [1992]. Filologiczne komentarze zamieszczone w przekładach Biblii omawiała Joanna Sobczykowa [1996, 2000, 2001, 2012]. Teksty z zakresu gospodarstwa i ekonomii analizowali: Halina Safarewiczowa [1962], Krystyna Nowik [1992], Jerzy Biniewicz [1994b, 1997] oraz Joanna Kamper-Warejko [2009, 2011, 2013]. Język dawnych kronik badały np. Maria Karpluk [1977] oraz Joanna Przyklenk [2009]. Encyklopedie doby średniopolskiej stały się natomiast przedmiotem refleksji Haliny Rybickiej [1974ab], Zygmunta Brockiego [1975], Stanisława Dubisza [1978, 2007], Jana Okonia [2009] i Agnieszki Szczaus [2006, 2007, 2008ab, 2009, 2010, 2011, 2013].

Znaczącą grupę prac badawczych stanowią przekrojowe monografie leksyki specjalistycznej z różnych dziedzin, powstałe na podstawie materiału

leksykalnego wyekscerpowanego z wielu tekstów naukowych doby średniopolskiej. I tak np. na podstawie analizy zielników oraz dawnych leksykonów powstały monografie słownictwa botanicznego [np. Spólnik 1984, 1990ab; Wajda-Adamczykowa 1989; Handke 1993]. Lektura tekstów z zakresu astronomii, a także dawnych leksykonów, kalendarzy i prognostyków pozwoliła na opracowanie terminologii astronomicznej i meteorologicznej [Kupiszewski 1969, 1974; Waniakowa 2003ab]. Z kolei analiza dawnych kronik i słowników, poszerzona o materiał z pamiętników i z tekstów artystycznych dała podstawę do opracowania słownictwa wojskowego [Szlesiński 1985], zaś materiał leksykalny pozyskany z encyklopedii Bystrzonowskiego oraz dawnych leksykonów, kronik, prac geograficznych, uzupełniony o słownictwo obecne w tekstach artystycznych i urzędowych posłużył do opracowania terminologii nautologicznej [Drapella 1955; Łuczyński 1986].

Dokonany przegląd prac badawczych pokazuje, że właściwie poza zainteresowaniem językoznawców pozostały specjalistyczne czasopisma oraz dawne teksty z zakresu pedagogiki i wojskowości (choć analizowali je historycy nauki, historycy prasy czy wojskowości).

Badacze dawnych tekstów naukowych najczęściej uwagi poświęcili zagadnieniom leksykalnym, w tym zwłaszcza terminologii (czy szerzej: słownictwu specjalistycznemu) jako najbardziej charakterystycznemu wykładnikowi stylu naukowego, a w dobie średniopolskiej podlegającym intensywnym przeobrażeniom. Obserwacji poddano terminologię nauk ścisłych, matematyczno-przyrodniczych, zaś z nauk humanistycznych zainteresowaniem cieszyła się tylko terminologia językoznawcza. Powstałe monografie dotyczą terminów tylko jednej dziedziny [np. Dąbkowski 2010] lub wielu dziedzin [np. Biniewicz 2002b; Szczaus 2013]. Podstawę materiałową badań mogły stanowić prace jednego autora [np. Jankowiak 2005] lub teksty wielu autorów [np. Bąk 1984; Waniakowa 2003a]. Analizowano sposoby tworzenia terminów obecnych w pracach średniopolskich (tu wskazywano na zapożyczenia, derywację słowotwórczą, semantyczną i składniową), podkreślano znaczący udział terminologii zapożyczonej z różnych języków (zwłaszcza łaciny, ale też niemieckiego czy czeskiego) w poszczególnych pracach, ustalano zakres synonimii terminologicznej.

Zagadnienia pozaleksykalne związane z rozwojem stylu naukowego interesowały badaczy znacznie rzadziej – analizie poddano wykładniki morfologiczne stylu naukowego, tj. wybiórczość kategorii fleksyjnych czasownika oraz wykładniki spójności tekstów naukowych, np. powtórzenia leksykalne czy paralelizmy składniowe [Biniewicz 1994a, 2002a; Ostaszewska 1994]. Scharakteryzowano ponadto cechy stylu naukowego, takie jak abstrakcyjność

i dialogowość, oraz ich wykładniki obecne w tekstach średniopolskich [Biniewicz 1996; Szczaus 2006, 2007, 2008a, 2009]. Badaniom poddano również problemy genologiczne – omówiono zagadnienia związane np. z budową kroniki [Przyklenk 2009], komentarza biblijnego [Sobczykowa 1996, 2000, 2001, 2012] oraz kwestii [Szczaus 2011].

Wymienione powyżej zagadnienia nie wyczerpują jednak wszystkich problemów związanych z rozwojem stylu naukowego i przeobrażeniami tekstów naukowych. Z niewielkim zainteresowaniem językoznawców spotkały się takie kwestie, jak np. kształtowanie się aparatu naukowego, krystalizowanie się zasad redagowania niezwykle istotnego elementu prac naukowych, tj. tekstu pobocznego (przypisów, odsyłaczy czy wykazów bibliograficznych). Zupełnie pominięto w badaniach powstanie polskojęzycznej prasy naukowej (czy dokładniej: popularnonaukowej) i krystalizowanie się na jej łamach nowych gatunków obsługujących naukową sferę życia. Warto byłoby też dokładniej przyjrzeć się związkom literatury polskojęzycznej z zachodnioeuropejską literaturą naukową i ustalić w pełniejszym zakresie wpływy prac zachodnich na kształtowanie się polskich tekstów naukowych i technicznych (nie tylko wpływ na polską terminologię). Interesujące byłoby prześledzenie uwag o charakterze metajęzykowym obecnych w pracach naukowych i na tej podstawie określenie stopnia świadomości odrębności stylu naukowego.

Ponadto trzeba podkreślić, że znaczna grupa dawnych tekstów naukowych w ogóle nie jest znana szerszemu gronu czytelników, gdyż prace te, w przeciwieństwie np. do średniopolskich tekstów artystycznych, w zdecydowanej większości nie były wznawiane, przedrukowywane. W ostatnich latach, m.in. dzięki szybko postępującej digitalizacji, dostęp do dawnych tekstów naukowych jest coraz łatwiejszy, wzrasta zainteresowanie nimi badaczy, którzy podkreślają, że na rozwój polszczyzny wpływały przeobrażenia nie tylko języka artystycznego, ale też innych odmian stylowych polszczyzny, w tym stylu naukowego.

Bibliografia

- Basaj Mieczysław (1962), *O bohemizmach w tzw. Zielniku Falimirza*, „Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego”, s. 91–105.
- Bąk Mieczysław (1984), *Powstanie i rozwój polskiej terminologii nauk ścisłych*, Ossolineum, Wrocław.
- Bielak Franciszek (1968), *Najbogatszy słownik rodzimy – „Thesaurus” Grzegorza Knapa*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej”, seria A, *Historia Nauk Społecznych*, s. 269–274.

- Biniewicz Jerzy (1992), *Leksykalne eksponenty stylu naukowego*, w: *Systematyzacja pojęć w stylistyce*, red. Stanisław Gajda, Wydawnictwo WSP w Opolu, Opole, s. 209–214.
- Biniewicz Jerzy (1994a), *Kategorie fleksyjne czasownika w XVI- i XVII-wiecznych tekstach matematycznych*, „Zeszyty Naukowe WSP w Opolu. Filologia Polska”, t. 32, s. 39–43.
- Biniewicz Jerzy (1994b), *Polska terminologia techniczna. (O. Strumieński, O sprawie, sypaniu, wymierzaniu i rybieniu stawów, 1573)*, „Zeszyty Naukowe WSP w Opolu. Językoznawstwo”, t. 15, s. 5–10.
- Biniewicz Jerzy (1996), *Początki polskiego języka nauk ścisłych (XVI-XVIII wiek)*, „Prace Językoznawcze”, t. 24, *Studia historycznojęzykowe*, s. 62–69.
- Biniewicz Jerzy (1997), *Traktat „O sprawie, sypaniu, wymierzaniu i rybieniu stawów” Olbrychta Strumieńskiego. Początki polskiego piśmiennictwa naukowego*, w: *Polszczyzna Śląska. Historia i współczesność*, red. Bogusław Wyderka, Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Opole, s. 19–27.
- Biniewicz Jerzy (1998), *Narodziny polskiej terminologii nauk ścisłych*, w: *Słowo i czas*, red. Stanisław Gajda, Anna Pietryga, TiT, Opole, s. 215–224.
- Biniewicz Jerzy (2002a), *Geometria S. Grzepskiego – początki polskiej terminologii matematycznej i technicznej*, „Poradnik Językowy”, z. 4, s. 25–31.
- Biniewicz Jerzy (2002b), *Kształtowanie się polskiego języka nauk matematyczno-przyrodniczych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole.
- Biniewicz Jerzy (2010), *Kształtowanie się polskiej leksyki naukowej – mechanizm derywowania pierwszych polskich terminów matematycznych*, w: *Żywe problemy historii języka*, red. Marcin Kuźmicki, Marek Osiewicz, Wydawnictwo PTPN, Poznań, s. 47–56.
- Bochnakowa Anna (1992), „*Nouveau grand dictionnaire françois, latin et polonois*” P. Daneta i F. Koli. *Przyczynek do historii leksykografii polskiej*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego UG. Filologia polska. Prace Językoznawcze”, z. 16, s. 73–83.
- Brocki Zygmunt (1975), *Jeszcze o początkach polskiej leksykografii morskiej*, „Poradnik Językowy”, z. 7, s. 386–392.
- Cygal-Krupowa Zofia (1979), *Szesnastowieczne edycje „Dictionarii Joannis Murmelii variarum rerum...”*, cz. 1, *Uwagi ogólne, ortografia, fonetyka, cechy dialektyczne*, PWN, Warszawa.
- Dąbkowski Grzegorz (1991), *Rozwój historyczny polskiej terminologii z zakresu teorii muzyki*, „Prace Filologiczne”, t. 36, s. 259–265.
- Dąbkowski Grzegorz (2010), *Kształtowanie się polskiej terminologii muzycznej*, ASPRA-JR, Warszawa.

- Długosz-Kurczabowa Krystyna (1977), *Funkcje formantów rzeczownikowych* w „*Leksykonie*” Jana Mączyńskiego, „Prace Filologiczne”, t. 27, s. 47–158.
- Drapella Władysław Antoni (1955), *Żegluga – nawigacja – nautyka. Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich*, cz. 1, *Wiek XVI-XVIII*, Ossolineum, Gdańsk.
- Drapella Władysław Anotni (1958), *Dykcjonariusz łacińsko-polski Mączyńskiego*, „Biuletyn Nautologiczny”, z. 1–2, s. 18–29; z. 3, s. 18–27; z. 5, s. 18–22.
- Drapella Władysław Antoni (1959), *Dykcjonariusz łacińsko-polski Mączyńskiego*, „Biuletyn Nautologiczny”, z. 4–6, s. 36–43.
- Dubisz Stanisław (1978), *Wojciech Bystrzonowski – rys bio- i bibliograficzny. (Z dziejów retoryki i dydaktyki polskiej)*, „Prace Filologiczne”, t. 28, s. 333–340.
- Dubisz Stanisław (2007), *Wojciech Bystrzonowski – encyklopedysta i stylist*, w: tegoż, *Język – historia – kultura*, t. 2, Wydział Polonistyki UW, Warszawa, s. 284–293.
- Estreicher Karol (1894), *Bibliografia polska*, cz. III, t. II, *Stolecie XV–XVIII w układzie abecadłowym*, Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- Friedelówna Teresa (1992), *Polskie terminy farmaceutyczne w podręczniku „Onomasticum trilingue latino-germanico-polonicum”*, w: *Odmiany polszczyzny XVII w.*, red. Halina Wiśniewska, Czesław Kosyl, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 115–122.
- Friedelówna Teresa (1994), *Terminologia medyczna w toruńskim farmaceutycznym „Onomasticum” P. Guldeniusza i w „Przymiocie” W. Oczki*, w: *Poliszczyna regionalna Pomorza*, t. 6, red. Kwiryna Handke, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa, s. 29–35.
- Handke Kwiryna (1993), *Polskie nazewnictwo botaniczne oczami językoznawcy*, w: *Historia leków naturalnych*, t. 4, *Z historii i etymologii polskich nazw roślin leczniczych*, red. Barbara Kuźnicka, IHNOiT PAN, Warszawa, s. 11–23.
- Iwanowska Aleksandra (1986), „*Wyrazy żeglarskie*” w *dykcjonarzach Michała Abrahama Troca. Kilka uwag o kształtowaniu się polskiej leksyki morskiej XVIII w.*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego UG. Filologia Polska. Prace Językoznawcze”, z. 12, s. 43–57.
- Iwanowska Aleksandra (1991), *O definicjach słownikowych* w „*Nouveau dictionnaire françois, allemand et polonois*” Michała Abrahama Troca, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 5–22.
- Jankowiak Lucyna Agnieszka (2000), *Terminologia medyczna w dziele Stefana Falimirza na tle polszczyzny XVI wieku. (Próba rekonesansu)*, „*Slavia Occidentalis*”, s. 37–50.
- Jankowiak Lucyna Agnieszka (2005), *Słownictwo medyczne Stefana Falimirza*, t. I, *Początki polskiej renesansowej terminologii medycznej*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa.
- Jankowiak Lucyna Agnieszka (2006), *Słownictwo medyczne Stefana Falimirza*, t. II, *Słownik*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa.

- Jankowska Magdalena (1992), *Terminologia gramatyczna w podręcznikach XVII wieku*, w: *Odmiany polszczyzny XVII wieku*, red. Halina Wiśniewska, Czesław Kosyl, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 123–128.
- Kamper-Warejko Joanna (2009), *Kilka uwag o historii nazw ziół z poradnika Piotra Krescencjusza (1571)*, „*Studia Językoznawcze*”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 71–82.
- Kamper-Warejko Joanna (2011), *Poradnik Piotra Krescencjusza jako tekst użytkowy*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 43–56.
- Kamper-Warejko Joanna (2013), *Obce nazwy winorośli występujące w poradniku Piotra Krescencjusza (1571)*, „*Studia Językoznawcze*”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 73–82.
- Karpluk Maria (1977), *O języku Macieja Strykowskiego, historyka i poety z drugiej połowy XVI wieku*, cz. I, *Regionalizmy, cechy ruskie i poetyzmy w dziedzinie fonetyki*, Ossolineum, Wrocław.
- Karpluk Maria (1989), *Słownictwo Jana Cervusa z Tucholi a „Leksykon” Mączyńskiego (1564)*, w: *Polshczyzna regionalna Pomorza*, t. 3, red. Kwiryna Handke, Ossolineum, Wrocław, s. 7–14.
- Kędelska Elżbieta (1978), *Polska terminologia medyczna w słowniku Bartłomieja z Bydgoszczy*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 95–104.
- Kędelska Elżbieta (1979), *Pierwsze wydanie słownika Mymera i jego stosunek do źródeł*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 81–92.
- Kędelska Elżbieta (1982), *Jeszcze o tzw. słowniku Murmeliusza*, „*Studia z Filologii Polskiej Słowiańskiej*”, s. 23–40.
- Kędelska Elżbieta (1986), *Lacińsko-polskie słowniki drukowane pierwszej połowy XVI wieku i ich stosunek do źródeł czeskich*, Ossolineum, Wrocław.
- Kędelska Elżbieta (1989), *Pierwsze drukowane słowniki lacińsko-polskie jako źródło Bartłomieja z Bydgoszczy*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 31–45.
- Kędelska Elżbieta (1989/1990 [wyd.] 1991), *Leksykon Jana Mączyńskiego a lacińsko-czeski słownik Tomasza Reszla*, „*Slavia Occidentalis*”, s. 89–106.
- Kędelska Elżbieta (1991/1992), *Nomenklator Piotra Artomiusza z 1591 roku*, „*Slavia Occidentalis*”, s. 93–106.
- Kędelska Elżbieta (1993a), *Bohemizmy i rutenizmy w słowniku Mikołaja Volckmara z 1596 roku*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 133–146.
- Kędelska Elżbieta (1993b), *Osobliwości leksykalne w słowniku Mikołaja Volckmara z 1596 roku*, „*Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*”, s. 49–58.
- Kędelska Elżbieta (1995), *Studia nad lacińsko-polską leksykografią drugiej połowy XVI wieku*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa.
- Klemensiewicz Zenon (1964), *O Janie Mączyńskim w czterechsetlecie jego dzieła*, „*Język Polski*”, z. 2, s. 65–75.

- Klemensiewicz Zenon (1974), *Historia języka polskiego*, wyd. 2, PWN, Warszawa.
- Koronczewski Andrzej (1961), *Polska terminologia gramatyczna*, Ossolineum, Wrocław.
- Krycińska Krystyna (1970), *Kilka uwag o definicjach w dwujęzycznym słowniku Mączyńskiego*, „Poradnik Językowy”, z. 7, s. 449–458.
- Kupiszewski Władysław (1969), *Słownictwo meteorologiczne w gwarach i historii języka polskiego*, Ossolineum, Wrocław.
- Kupiszewski Władysław (1974), *Polskie słownictwo z zakresu astronomii i miar czasu. Stan obecny, historia i związki słowiańskie*, PWN, Warszawa.
- Kuraszkiewicz Władysław (1981), *Wyjątkowe hasła w „Słowniku polszczyzny XVI wieku” (tomy I-X) z „Leksykonu” Jana Mączyńskiego*, „Slavia Occidentalis”, s. 61–68.
- Kuraszkiewicz Władysław (1984), *Regionalizmy w „Leksykonie” Jana Mączyńskiego*, „Slavia Occidentalis”, s. 349–364.
- Kuraszkiewicz Władysław (1986a), *Nad słownikiem łacińsko-polskim Jana Mączyńskiego*, w: tegoż, *Polski język literacki. Studia nad historią i strukturą*, wybór i oprac. Wojciech Ryszard Rzepka, Bogdan Walczak, PWN, Warszawa, s. 754–769.
- Kuraszkiewicz Władysław (1986b), *Uwagi o fleksji rzeczowników w leksykonie Jana Mączyńskiego z 1564 r.*, w: *Festschrift für Herbert Bräuer zum 65. Geburtstag am 14. April 1986*, hrsg. von Reinhold Olesch, Hans Rothe, *Slavistische Forschungen*, Bd. 53, Böhlau Verlag, Köln, s. 289–299.
- Kuraszkiewicz Władysław (1988), *Wyrazy obce w polskim materiale „Leksykonu” Jana Mączyńskiego*, w: *Wokół języka. Rozprawy i studia poświęcone pamięci Profesora Mieczysława Szymczaka*, red. Mieczysław Basaj, Ossolineum, Wrocław, s. 251–257.
- Kwilecka Irena (1972), *Nieznany zbiór słownictwa polskiego pióra Bartłomieja z Bydgoszczy*, „Język Polski”, z. 4, s. 252–261.
- Kwilecka Irena, Popowska-Taborska Hanna (1977), *Bartłomiej z Bydgoszczy leksyko- graf polski pierwszej połowy XVI wieku*, Ossolineum, Wrocław.
- Leszczyński Zenon (1986), *O słownictwie polskiej wersji Daneta*, „Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego”, s. 155–161.
- Łuczak Arleta (1993), *Łacińskie osobliwości leksykalne w obu wersjach łacińsko-polskiego „Słownika” Bartłomieja z Bydgoszczy*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, s. 59–67.
- Łuczyński Edward (1986), *Staropolskie słownictwo związane z żeglugą – XV i XVI wiek*, Wydawnictwo Morskie, Gdańsk.
- Matusiak Jerzy (1988), *Początki polskiej terminologii chemicznej*, „Poradnik Językowy”, z. 1, s. 31–35.

- Migdał Jolanta (1999), *O języku Andrzeja Glabera z Kobyлина. Studium normalizacji polszczyzny wczesnorenesansowej*, WiS, Poznań.
- Migdał Jolanta (2002), *O nazywaniu człowieczych chorób – uwagi o słownictwie Glaberowych Gadek*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 147–157.
- Moszyński Leszek (1980), *Funkcjonowanie wyrazów pochodzenia niemieckiego w „Leksykonie” Jana Mączyńskiego*, w: *Fragen der Polnischen Kultur im 16. Jahrhundert*, hrsg. von Reinhold Olesch, Hans Rothe, Giessen, s. 111–129.
- Nowik Krystyna (1992), *O języku Olbrychta Strumińskiego*, w: *Studia historyczno-językowe i dialektologiczne*, red. Marian Kucala, Jerzy Reichan, Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków, s. 55–56.
- Okoń Jan (2009), *Kompendium – czy tylko wiedzy? Wstęp do typologii gatunku*, w: *Staropolskie kompendia wiedzy*, red. Iwona Monika Dacka-Górzyńska, Joanna Partyka, DiG, Warszawa, s. 9–31.
- Orłoś Teresa Zofia (1979a), *Bohemizmy w polskim dziale słownika Lodereckera a autorstwo tego działu*, w: *Opuscula Polono-Slavica. Munera linguistica Stanislao Urbańczyk dedicata*, red. Jan Safarewicz, Ossolineum, Wrocław, s. 261–268.
- Orłoś Teresa Zofia (1979b), *Dział polski a czeski w „Słowniku” Lodereckera*, „Zeszyty Naukowe UJ. Prace Językoznawcze”, z. 63, s. 35–41.
- Ostaszewska Danuta (1994), *Z zagadnień ewolucji stylu naukowego. XVI-wieczne początki kształtowania się wyznaczników przebiegu procesu myślowego*, „Prace Językoznawcze”, *Studia historycznojęzykowe*, s. 85–94.
- Pawlikowska Zofia (1964), *Z historii polskiej terminologii matematycznej*, cz. 1, „Wiadomości Matematyczne”, s. 165–190.
- Pawlikowska Zofia (1965), *Z historii polskiej terminologii matematycznej*, cz. 2, „Wiadomości Matematyczne”, s. 41–64.
- Pawlikowska Zofia (1966/1967), *Z historii polskiej terminologii matematycznej*, cz. 3, „Wiadomości Matematyczne”, s. 23–43.
- Pawlikowska-Brożek Zofia (2004), *Podręczniki matematyki dla polskich szkół jezuickich*, w: *Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej obojga narodów i pod zaborami*, red. Irena Stasiewicz-Jasiukowa, WAM, Warszawa, s. 245–268.
- Popowska-Taborska Hanna (1972), *Czy „Słownik” Bartłomieja z Bydgoszczy jest zwykłą kompilacją wcześniejszych zbiorów leksykalnych?*, „Język Polski”, z. 3, s. 173–180.
- Popowska-Taborska Hanna (1979), *Dialektyzmy w „Słowniku” Bartłomieja z Bydgoszczy*, w: *Bartłomiej z Bydgoszczy i jego dzieło*, red. Hanna Popowska-Taborska, PWN, Warszawa, s. 37–40.
- Przyklenk Joanna (2009), *Staropolska kronika jako gatunek mowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.

- Puzynina Jadwiga (1955), *Neologizmy Grzegorza Knapskiego*, „Poradnik Językowy”, z. 2, s. 41–51, z. 3, 91–107.
- Puzynina Jadwiga (1956), *O metodzie leksykograficznej w „Thesaurusie” Knapskiego*, „Poradnik Językowy”, z. 4, s. 121–129, z. 5, 168–175, z. 6, 216–221.
- Puzynina Jadwiga (1961), „*Thesaurus*” Grzegorza Knapiusza. *Siedemnastowieczny warsztat pracy nad językiem polskim*, Ossolineum, Wrocław.
- Reczek Józef (1980), *Słownik Konstantego Szyrwiada (z okazji fototypicznego wydania)*, „Język Polski”, z. 4, s. 262–267.
- Reymond Jerzy (2009), *Powstanie i rozwój polskiej terminologii anatomicznej na podstawie analizy polskojęzycznych podręczników i słowników anatomicznych*, Radomskie Towarzystwo Naukowe, Radom.
- Rybicka Halina (1974a), *Nieznany rozdział o języku w „Nowych Atenach” Benedykta Chmielowskiego*, „Prace Filologiczne”, t. 25, s. 530–535.
- Rybicka Halina (1974b), „*Nowe Ateny*” Benedykta Chmielowskiego. *Metoda, styl, język*, PWN, Warszawa.
- Safarewiczowa Halina (1962), *Niektóre cechy języka potocznego w XVI wieku na przykładzie tekstu „Gospodarstwa” A. Gostomskiego*, w: *Odrodzenie w Polsce*, t. III, *Historia języka*, cz. 2, red. Maria Renata Mayenowa, Zenon Klemensiewicz, Warszawa, s. 280–302.
- Siatkowski Janusz (1979), *Bohemizmy w „Słowniku” Bartłomieja z Bydgoszczy*, w: *Bartłomiej z Bydgoszczy i jego dzieło*, red. Hanna Popowska-Taborska, PWN, Warszawa, s. 41–51.
- Siekierska Krystyna (1976), *Z dziejów kształtowania się polskiej terminologii naukowej. Podstawowe słownictwo geometryczne*, „Poradnik Językowy”, z. 6, s. 272–281.
- Siekierska Krystyna (1983), *Z dziejów kształtowania się języka nauki polskiej. Funkcje porównań w średniopolskich źródłach wiedzy*, „Polonica”, t. 9, s. 211–229.
- Siekierska Krystyna (1992a), *Rzeczywistość w słownikach Knapiusza i Troca*, „Prace Filologiczne”, t. 37, s. 259–268.
- Siekierska Krystyna (1992b), *Uwagi o stylu dzieł naukowych XVII wieku (botanika, medycyna, geometria)*, w: *Odmiany polszczyzny XVII wieku*, red. Halina Wiśniewska, Czesław Kosyl, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 107–115.
- Skubalanka Teresa (1984), *Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje*, Ossolineum, Wrocław.
- Skulina Tadeusz (1959), *O aspekcie czasowników w słowniku Jana Mączyńskiego*, „Zeszyty Naukowe UAM. Filologia”, z. 2, s. 109–152.
- Sławski Franciszek (1968a), *Kilka uwag o słownictwie pierwszych polskich zielników*, „Slavia Orientalis”, s. 401–406.
- Sławski Franciszek (1968b), *W czterechsetlecie „Herbarza” czyli Zielnika Marcina Siennika*, „Język Polski”, z. 2, s. 107–113.

- Sobczykowa Joanna (1996), *Komentarz ks. Jakuba Wujka w Biblii 1599 jako XVI-wieczny tekst naukowy*, „Prace Językoznawcze”, t. 24, *Studia historycznojęzykowe*, s. 49–61.
- Sobczykowa Joanna (2000), *O wartości językoznawczej komentarza w „Biblii” Jakuba Wujka*, w: *Inspiracje chrześcijańskie w kulturze Europy*, red. Ewa Woźniak, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź, s. 261–272.
- Sobczykowa Joanna (2001), *Terminologia leksykologiczna w komentarzu biblijnym ks. Jakuba Wujka*, „Prace Językoznawcze”, t. 26, *Studia historycznojęzykowe*, s. 223–231.
- Sobczykowa Joanna (2012), *O naukowej polszczyźnie humanistycznej złotego wieku. Wujek – Budny – Murzynowski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- Spólnik Anna (1984), *Źródła do badań nad polskim słownictwem botanicznym*, w: *Dialektologia, onomastyka, stylistyka. Materiały z sesji naukowej w 80-lecie urodzin prof. dra Eugeniusza Pawłowskiego*, red. Maria Zarębina, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków, s. 17–30.
- Spólnik Anna (1990a), *Nazwy polskich roślin do XVIII wieku*, Ossolineum, Wrocław.
- Spólnik Anna (1990b), *Zapożyczenia w polskim nazewnictwie botanicznym w źródłach do XVIII wieku*, w: *Język. Teoria – Dydaktyka. Materiały IX Konferencji Młodych Językoznawców-Dydaktyków*, red. Marcin Preyzner, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kielce, s. 191–206.
- Stamm Edward (1935), *Miary długości w dawnej Polsce*, Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie, Warszawa.
- Stamm Edward (1936), *Z historii matematyki w XVII wieku w Polsce*, „Wiadomości Matematyczne”, s. 1–216.
- Starzec Anna, Biniewicz Jerzy (1995), *Styl naukowy*, w: *Przewodnik po stylistyce polskiej*, red. Stanisław Gajda, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole, s. 397–410.
- Szczaus Agnieszka (2006), *Wykładowi abstrakcyjności w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.*, cz. 1, *Kategorie fleksyjne czasownika*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 217–229.
- Szczaus Agnieszka (2007), *Wykładowi abstrakcyjności w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.*, cz. 2, *Zdania ogólne i szczegółowe*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 163–173.
- Szczaus Agnieszka (2008a), *Elementy dialogowości w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.*, cz. I, *Przytoczenia*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 157–167.

- Szczaus Agnieszka (2008b), *Rzeczownikowe synonimy słowotwórcze w „Leksykonie” Jana Mączyńskiego*, w: *Wokół słów i znaczeń*, t. II, *Z problemów słowotwórstwa. Materiały drugiej konferencji językoznawczej poświęconej pamięci profesora Bogusława Krei*, red. Jolanta Maćkiewicz, Ewa Rogowska-Cybulska, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, s. 197–206.
- Szczaus Agnieszka (2009), *Wykładowi dialogowości w tekstach popularnonaukowych doby średniopolskiej (na przykładzie „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.)*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”, s. 213–225.
- Szczaus Agnieszka (2010), *Elementy dialogowości w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.*, cz. II, *Odsyłacze*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, s. 275–285.
- Szczaus Agnieszka (2011), *Kwestia jako gatunek na usługach nauki (na przykładzie „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 r.)*, w: *Nasz język w przeszłości – nasza przeszłość w języku*, t. I, red. Izabela Kępka, Lucyna Warda-Radys, Bernardinum, Pelplin, s. 398–404.
- Szczaus Agnieszka (2013), *Leksyka specjalistyczna w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 roku na tle polszczyzny XVIII wieku*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin.
- Szlesiński Iwo (1985), *Słownictwo wojskowe w wybranych tekstach literackich i historycznych XVII wieku*, Ossolineum, Wrocław.
- Szostak Jan (1977a), *Autorzy pierwszych zielników polskich – Stefan Falimirz, Hieronim Spiczynski i Marcin Siennik*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, z. 3, s. 277–289.
- Szostak Jan (1977b), *Zielnik Stefana Falimirza z roku 1534*, „Ze Skarbca Kultury”, cz. I, z. 28, s. 7–51; cz. II, z. 29, s. 5–43.
- Wajda-Adamczykowa Ludwika (1989), *Polskie nazwy drzew*, Ossolineum, Wrocław.
- Walczak Bogdan (1999), *Zarys dziejów języka polskiego*, wyd. 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.
- Waniakowa Jadwiga (2003a), *Polska naukowa terminologia astronomiczna*, Wydawnictwo Instytutu Języka Polskiego PAN, Kraków.
- Waniakowa Jadwiga (2003b), *Wybrane najstarsze polskie słownictwo astronomiczne*, „Język Polski”, z. 2, s. 102–112.
- Wiśniewska Halina (1991), *Terminologia medyczna w rozprawie „De ossibus humanis tractatus tres” Jana Ursinusa*, „Prace Filologiczne”, t. 36, s. 369–378.
- Wiśniewska Halina (1991/1992), *Polerowanie słownictwa XVI/XVII wieku (na przykładzie „Słownika” Jana Mączyńskiego i prac naukowych Jana Ursinusa)*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, Sectio FF, *Philologiae*, t. 9/10, Lublin, s. 277–292.

- Wysocka Felicja (1979), *Uwagi o polskiej terminologii anatomicznej do początków XIX w.*, „Język Polski”, z. 2, s. 108–118.
- Wysocka Felicja (1980), *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. I, *Anatomia. Proste prymarne nazwy nie motywowane*, Ossolineum, Wrocław.
- Wysocka Felicja (1994), *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. II, *Anatomia. Jednowyrazowe nazwy motywowane*, Wydawnictwo IFP PAN, Kraków.
- Wysocka Felicja (2007), *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. III, *Anatomia. Nazwy dwuwyrazowe*, Wydawnictwo IFP PAN, Kraków.
- Zwoliński Przemysław (1988), *Wypowiedzi gramatyków XVI i XVII wieku o dialektyzmach w ówczesnej polszczyźnie*, w: tegoż, *Szkice i studia z historii slawistyki*, Ossolineum, Wrocław, s. 67–99.
- Żurowska-Górecka Wanda (1979), *Słowniki polskie przed Bartłojem z Bydgoszczy*, w: *Bartłoj z Bydgoszczy i jego dzieło*, red. Hanna Popowska-Taborska, PWN, Warszawa, s. 59–69.
- Żwak Irena (1977), *Ze studiów nad Kalepinem*, „Język Polski”, z. 1, s. 31–36.
- Żwak Irena (1978), *Niektóre osobliwe wyrazy w jedenastojęzycznym słowniku A. Kalepina z roku 1590*, „Język Polski”, z. 1, s. 14–20.
- Żwak Irena (1984), *Słowotwórstwo przymiotników polskich w jedenastojęzycznym słowniku A. Kalepina z 1590 r.*, Ossolineum, Wrocław.

Agnieszka Szczaus

Scientific and Technical Texts of the Middle-Polish Period as a Source of Historical-Linguistic Research

In the Middle-Polish period numerous texts on science and technology were written. Linguists used to pay little attention to those writings – researchers analysed the terminology and noted the morphological manifestations of the scholarly style as well as the manifestations of consistency of historical scientific texts. The issues such as the emergence of the principles of drafting ancillary texts (footnotes, references, bibliography lists); the early development of the scientific press publications (popular-scientific press) in the Polish language and the emergence of new genres of text assisting the scientific aspects of life were of little interest to linguists. Moreover, a large body of historical scientific and technical texts remained entirely unknown to a vast number of readers as the overwhelming majority of those publications have never been republished. In recent years, thanks to—among others—quickly progressing digitisation, it is increasingly easier to access the old scientific and technical texts. Consequently, more and more attention is paid to them by researchers who emphasize that the development of the Polish language was influenced not only by the

transformations of the artistic language but also by other stylistic varieties of Polish, including the scholarly style.

KEYWORDS: academic register; Middle-Polish period texts; historical-linguistic research.

dr hab. Agnieszka Szczaus – Uniwersytet Szczeciński; zainteresowania naukowe: historia języka polskiego, zwłaszcza słowotwórstwo diachroniczne oraz stylistyka historyczna, szczególnie zaś ewolucja stylu naukowego oraz kształtowanie się terminologii naukowej i technicznej.